

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in sobota, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold., 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petivrstne 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220.

Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Izdajalci Avstrije v Strasburgu.

Podučnoje, karse je govorilo pri posvečevanju novega nemškega vseučilišča v Strasburgu od strani zastopnikov avstrijskih vseučilišč. Na vladne stroške so potovali tja iz Cislajtanijskega zastopniki in dva med temi, oba c. kr. avstrijska profesorja, sta govorila v duhu, katerega moramo naravnost veleizdajnega imenovati. In avstrijsko-nemški časopisi so napenjali se dokazati, da je ta pruska slavnost velike važnosti, drug drugega so liberalci izkušali prekositi v oslavljevanju pestnega prava, ki ga rabijo Prusi nasprotipofrancoženi in francosko čuteči Alzaciji in Lotaringiji.

C. kr. profesor Tomashek iz Dunaja, kateri je na vladne stroške šel v Strasburg, naglašal je v svojem govoru, „enakost med Strasburgom in nemško-avstrijskimi vseučilišči in hud boj proti Slovanstvu. Strasburg bode na zapadu ta nalog imel, katerega imajo nemški Avstrijci na vzhodu.“

No Prusi in Nemci naravnost in glasno pripovedujejo, da je nalog strasburške visoke šole Alzacijo in Lotaringijo ponemčiti, popruniti. Torej imajo po Tomašku avstrijski Nemci in nemškutarji „enak“ nalog, avstrijske Slovane ponemčiti. Res Nemci so odkritosrčni, kadar v nadušnji govoré, in za to se jim moramo zahvaliti. Ker oni sami povedo, da na to idejo, nas Slovane narodno ubiti, nij nam treba svojim ljudem tega dokazovati, nij treba praviti, da so fraze o liberalnosti, svobodi, kulturi in razsvitljenji, s katerimi se naši nemškutarji proti nam bore, samo figovo pero, s katerimi so dozdej skušali svoj pravi namen pokriti.

Po tacih izjavah iz tacih ust, mora ne samo Slovanom, kateri so dozdej hodili s protivniki, mrena z oči pasti, temuč tudi naša cislajtanska vlada, katera to ne samo dopušča nego tudi podpira, ne more dalje trditi narodom, da jej je za obstanek in enoto države. Tu so vendar dokazi,

da se hoče Cislajtanijska „enaka“ narediti Alzaciji, da se hoče po pruski osvoboditi.

Zdaj imamo tudi zopet črno na belem, zakaj nas odbija cislajtanska vlada, ako jo prosimo šol z narodnim jezikom. Dozdej so nam ustavaki rekli, da moramo imeti nemške šole zaradi znanosti, zaradi višje kulture njih jezika, za to, da veda kvari netrpi, zdaj sami priznavajo, da so nemške šole sredstvo za raznarodovanje, za germaniziranje.

Ali pa bodo ustavaki in centralistični proroki v istini „enakost“ med našo državo in novo prusko provincijo tudi izvršili — to je drugo vprašanje.

Dopisi.

Iz Ljubljane 5. maja. [Izv. dop.] Te dni smo čitali v skoro vseh nemških novinah nekovo kombinacijo, katero ustavaki delajo, da bi po razpuščenju kranjskega deželnega zborapodrdli narodno večino in dosegli prusačko-ustavoverno. Kombinaciji tej se sicer vidi, da je v Ljubljani skovana, ker pozna vsaj številke in volilne okraje, kar pri nemških novinarjih zunaj v glavnem mestu nij navada, saj je znano, da je učena „Presse“ že Ljubljano na Koroško in Ptuj na Kranjsko eskamotirala. Vendar se sestavitelj one kombinacije, ako sicer sam veruje v to, kar piše (kar dvomim), moti, če misli, da je na kak koli način mogoče v kranjski zbor ustavake vrniti v večino. Dobro je poudarjal vaš list, da kranjsko-slovenski narod dan današnji nij več nemčurjem na razpolaganje, da se ne da niti v strah vzeti; pri nas nij terena niti za brezobzirneže gazilce zakonitosti a la Vakanović, niti za sabljarske sofistice in teroriste à la Koller. Če vlada zvezana z vsem onemoglim in jalovim kranjskim nemčurstvom vrže vse sile na en sam okraj: kočevsko ribniški, in tam dva poslanca profitira — kaj zato! Več pa ne doseže, in niti tega ne.

To menda tudi naši vladni ljudje, kateri vendar ne smejo tako lahkomišljeni biti kakor so njeni „žurnalisti“ Pergerji, Dimitzi in te vrste politikarji — sprevidijo, za to nemajo pravega poguma, in kakor čujem, odsvetovali so razpust sami z opombo, da nič ne dosežejo, in da se vlada k večjemu samo blamira, ako zbor razpusti, večine pa ne pokonča. Tudi zavoljo tega se boče vlada pomislila deželni zbor razpustiti, ker se volijo delegacije ravno zdaj v državnem zboru. Enega nemškutarja za delegacije tako tam imajo, brez drugega bodo da že prebili, tudi če bi se naši tako spametovali, pa ne bi šli v državni zbor, kar jim svetuje vse slovansko novinarstvo in celo organ konservativcev „Vaterland“.

Vse eno pa, ali si vlada upa ali ne upa blamirati se z razpustom deželnega zbora: treba nam je Slovincem že zdaj vsega pozora, povsod! Če do volilnega boja pride, boče še hujši kot je bil kedaj. Za to pa boče treba moči pomnožiti, pripraviti se in geslo mora biti: vse za Slovenijo, za Avstrijo, — na tla z onimi ki so s Prusi proti pravi Avstriji in proti naši narodni eksistenci v zvezi.

Iz Zagreba, 4. maja. [Izvir. dop.] Sic volo, sic jubeo, stat pro ratione voluntas et vis! Nikjer pravice, nikjer resnice, nikjer poštenja, ampak samovolja, laž in demoralizacija: to je karakter volilne agitacije vladne magjaronske stranke. Z vso silo, z vsemi sredstvi hoče magjaronom večino v saboru prigoljufati. V dosego tega svojega namena briše brez vsakega razloga narodnjaške volilce iz volilnega imenika. Te dni so se zbrali vsi naši veliki župani okolo svojega majstora Vakanovića v banskem dvoru, da zaroto narede proti vsej javnej moraliteti in proti zdravemu razumu! Vakanović hoče v vsem praškega Kollera posnemati. Kdor bi hotel vse čine vladne samovoljnosti, vladnega nasilja in vladnih laži zapisovati, nabral bi gradiva za tri Grimove leksikone. Nasproti vladnemu razsajanju ponaša se na

Listek.

Pisma iz Češkega.

Spisal Fr. Pirbas.

I.

Od virov Veltave do zlate Prage.

Češko, najlepša in bogatejša dežela avstrijskega cesarstva in Slovincem zaradi sorodnih nam prebivalcev posebno znamenita, je kakor vemo, od vseh strani oklenena krajnim bregovjem.

Te naravne meje in samosvestni značaj prebivalstva opravičujó denašnji dan toliko vkoreninjeno prepričanje, da je Čehom odločeno in da imajo sami v sebi in svoji deželi obilno moč, v sredi nemških dežel samostalno živeti, ter razvijati se sebi na korist in svojim sorodnikom na slavo. Njih zemlja naravnimi zakladi prebogato obdarjena, ima tudi vodovje tako prispešno razdeljeno, da vse reke in njih pritoki izvirajoči takraj mejá, tekajo v sredino, kjer se zlivajo v Veltavo ali ž njo vred v Labo prinesivše stotero korist domači zemlji. Krkonoškim in Šumavskim gorám, Moravskemu vrholju in Rudogorju iztekajoče reke in potoki, vsi pomagajo zamakati in ploditi deželo. Češka zemlja obrača vsak pridelek umetno in

skrbno v svoj korist, ali nemirnega vodovja celo v svojem krilu zadržati jej nij mogoče, pripušča mu tedaj zopet v svoj korist en sam iztok na severni meji. Tja se nagiblje cela dežela, in nezadržljiva voda predrla je vse zadržke visokega gorja, ter se razliva po mnogih in zdatnih pritokih v eno silno reko zjedinjena blago in plodonosno dalje po nemški zemlji tja do morja.

Značaj velike reke pa daje Labi češka narodna in centralna reka Veltava, ki pri Melniku v Labo se zlivajoča prinaša največ vode izmed vseh drugih pritokov. Veltavo, katere važnost sega daleč čez česke meje, hočemo tedaj površno preveslati od vira do zlate Prage, čeravno je s prva slabo brodna, ter izmed tolikovažnih pomenljivosti na njenem obrežji, nekatere bliže ogledati.

Veltava izvira v južnem kraju Šumave blizo bavarske meje iz dveh izvirkov, tople in mrzle Veltave.

V tem kraju še nahajamo tako imenovani pralés, kjer se drevje ne podira ne seka niti ne izvažá, ampak se vse prepušča naravnemu razvitku. Sprhneli ostanki podlega ali po velikih nevihtah polomljenega lesovja zemljo neizmerno plodovitijo, da se pokrije prek in prek vsakojakim zelenjem, ki jo senči. Stoječe visoko in gosto obraščeno drevje pa še bladi vedno obsenčeno zemljo,

da hrani obilno mokrote, ki nabrana v večje skupine v bogatih virkih in potočkih izteka.

Iz teh virkov nabere se pri Črnembregu Črniptok, ki se zedinjen z Veltavico, imenuje topla Veltava — in enako najbrž tudi hladna Veltava, ki že na Bavarskem izvira in se blizo Huma s toplo zlije. Morda je pri mrzli, ker še tako daleč ne teče, zaradi gostejega lesa in granitnega podnožja voda hladnejša, pri topli pa zaradi daljšega teka po solnci vendar že bolj ogreta — in zato ta razlika v imenu.

Od tod teče Veltava po dolgi dolini proti jugoizhodu kakor bi hotela v Donavo predreti; tik avstrijske meje tekoča bliža se Donavi na nekoliko mil, in knez Švarcenberk je dal izkopati prekop za splav drv, ki izteka v Mühl-u in tako Veltavo veže z Donavo. Krajni oklep Češkega jej na jugu iztoka ne dovoli, zato mora dosedanji pot zapustiti ter se po ostrem ovinku pri Višebrodu proti severu zaviti, da pretoka kakor glavna in narodna reka sredino dežele od juga proti severu.

Cela dolina, katero Veltava pretoka in zaliva, je bogato okinčana naravno krasoto. Strmo skalovje jo oži, tu pa tam moleče tik do struge — drugod jo spremlja polagoma dvigajoče se obrežje — na obrežji prijetne vasi in trgiči z lepimi cerkvami; razvaline starih, in krasno ležeči novi gra-

rodna stranka, v svesti svoje moči, v svesti pravičnosti svojih prizadevanj in v svesti, da morate nazadnje resnica in pravica v borbi proti laži in krivici zmagati, skozi pristojno, moževno in taktno. Mnogo značajnih in plemenitih činov bi mogel priobčiti, kako se narodnjaki vsem vladnim zapeljivostim vstavljajo, in kako jih vlada v nagrado njihove značajnosti in njihove dušne plemenitosti preganja. Mesto več drugih navajam tukaj samo en primer. Tik savskega mosta naselil se je že pred velikimi leti Slovenec Filež. Z lesno kupčijo pridobil si je precej premoženja, ter ima kot premožen mož veliko upliva na kmete bližnjih vasi „Trnje“, „Hrvati“ in „Ljubljanič“. Vlada ponudila mu je 500 gold. v ta namen, da naj za njo agituje, in če že to ne, da se naj vsaj neutralno drži. Kot pošten in značajan mož in narodnjak odbil je odločno to sramotno ponudo, ne hotel niti sebe prodati niti narodno stranko izdati. Čujte, kaj je vlada na to storila! Obesila mu je na vrat več izmišljenih kriminalnih pravnih, ga v preiskavanju potegnila, in se ve da tudi iz imenika volilcev izbrisala. Naši narodni odvetniki: Mrazović, Krestić in Kopač prevzeli so brambo vseh narodnih močnikov pred sodnijo na svoj račun. Slovenec dr. Fon, primarij v tukajšnji javni bolnišnici, je izbrisan iz imenika volilcev, dasiravno mu kot javnemu službeniku in doktoru medicine volilna pravica nedvojbeno pripada, edina njegova pregreha je ta, da je narodnjak. Sploh se mora vsem tukaj nastanjenim Slovencem pričalo dati, da se v volilni agitaciji uzorno vladajo, kar jih je visoko v javnem spoštovanju vzdignilo.

V samoborski volilni okraj odmarširala je včeraj ena kompanija soldatov, ki bodo pri narodnjaških mestjanih ukvartirani, prav tako kakor v Kolinu na Češkem.

Iz Zagreba. 5. maja [Izvr. dop.] Sinoč so bili vsi eksemplari „Politike“, „Wanderera“ in „Vaterlanda“ uradna na kolodvoru zaplenjeni. Vlada je valjda res mislila, da mi ne vemo kakšna odkritja v njih stoje, ter da na ta način tudi tega nikoli izvedeli ne bomo! Jaz predpostavljam, da je bralcem „Slov. Naroda“ že iz drugih virov poznano (iz zadnje številke Uredn.) o čem se radi, in zavolj tega tukaj preskočim sodržaj po Vončini priobčenih četirih memorandumov, ki jih je naša vlada o nakanah narodne stranke ogerske vladi poslala. Autentičnost teh memorandumov je nedvojbeno, celo naša Agramerica se ne upa reči, da so apokrif, ampak ona pravi, da je narodna stranka sama zapisnike zarotnih sej sestavila, jih potem pod krinko denunciacije vladi priobčila, s tem vlado mistificirala in tako na led

dovi znamenitih českih zlahtnikov in mesta razprostrta navadno na obeh straneh.

Prvi trgčič na levi strani, je Gornjiplan. Omenjam ga, ker se je tam rodil l. 1806 Adalbert Stifter, znani nemški pisatelj in pesnik, posebno izvrsten popisovatelj narodnih prikazni, ki je tudi lepoto svoje bregovne domovine tako genialno popisal, da jo čitaje nehoté čutiš poželenje, bliže seznaniti se z naravno krasoto lesnega gorja. Prekrasni in nepopisljivi so malo niže že blizu Višebroda vodopadi v Veltavi.

Veltava teče med pralesjem skalovnega Kinberga, na katerega vrhu uživaš daleč okolo najlepši razgled in med strmo skalno steno „Vražjega zidu“. Cela struga od obeh strani omenjenim skalovjem ozko obmejena, je vsa napolnena velikim nakupjem granitnega kamenja, ki zidju podobno moli iz valov. Vodopadi tedaj ne obstojé kakor navadno v enem padu ravno navdol, ampak v divje šumečem in penočem teku sredi in nad nakupičenim kamenjem, ki tu in tam zadržuje deroče valove, da tem večjim šumom prodirajo na drugi strani. Tu hrumi Veltava eno celo uro daleč tako glušilno, da še svojega glasu ne čuješ, ampak nem in ves zavzet občuduješ kipeče valove, ki odbiti na skalovji v najlepših vodometih škropé na vse strani razpenjeno vodo.

speljala. S tem je pa Agramerica sama pripoznala, da je predmet memorandumov neresničen in izmišljen. Pravi fabrikator memorandumov pa ni narodna stranka, ampak naša vlada sama, in če že ona neposredno ne, vsaj njezina stranka. Javno mnenje kaže kakor s prstom barona Raucha. Celi zadržaj memorandumov nij nič drugega, kakor nesramna zduha magjarske iliti vladne stranke ki je hotela z njimi vodje naše narodne stranke pri ogerske vladi kot rovarje, puntarje in veleizdajnike ovaditi. Rauch pridobil si je svojim banovanjem pridevek „lumpa“, Vakanović pa še lepši pridevek „gaunerja“.

Pred nekolikimi dani naciknila je Agramerica na to, češ da ima vlada dokaze v rokah, da so Mrazović in njegovi politični prijatelji veleizdajniki. Državni odvetnik zahteval je vsled tega od vlade te dokaze, da bi na temelju njih Mrazovića pod obtožbo postavil. Vlada, vedoča da je vse le zlobna izmišljotina, zbala se je preiskave, in državnega pravnikar nekamo potolažila. Vsled Vončininih odkritij nastala je pri nas akutna politična kriza. Zdaj je alternativa: Ali mora Vakanović odstopiti, ali se pa morajo Mrazović, Rački, Vončina, Miškatić, Kukuljević, Nugent, Kopač, Makanec in kolikor je še drugih v memorandumih imenovanih pod obtožbo veleizdaje najhujega karaktera postaviti! Tertium non datur. Vakanović igral se je z vrvi in z glavami, ter hotel iz vodjev naše narodne stranke narediti žrtve kakor nekdanj Alba v Nizozemjli iz Egmonta in Horna. Naše javno mnenje je vse razrovano in razburjeno, in kaj nebi, če se take stvari dogajajo kakor nikjer drugje na svetu. Ugled vlade oblatil se je in narodba čud razžalila. Kakšen upliv bo to na saborske molitve imelo, o tem se denes še ne da soditi.

Politični razgled.

Cesar potuje sedaj po onih krajih Ogerske, katerim je suša in povodenj hudo silo napravila. Smešno je pri tem potovanju, katero ima namen silo polajšati, da vsa mesta in društva tekmujejo, katero bi več potrosilo za sijajen sprejem vladarja. Navadna pamet bi mislila, da bi premožniše prebivalstvo očetovskemu vladarju bolj ustreglo, ako bi njemu na čast ne izmetavalo denarjev za slavoloke itd., temuč ves ta denar ubogim rojakom, ki silo trpe, poklonilo. Pa kaj bi potem kalpak, atile, dolmani in sablje magjarskih magnatov počele?

Škofje so zdaj na Dunaji in vlada si prizadeva pridobiti jih in z njimi centralistično „katoliško“ stranko. Videti je, da se jej bode posre-

Toliko kamenja je navaljenega po Veltavi, da smo včasih, ako valovi niso bili presilni, plezali od kamena do kamena, ter sred šumeče deročega vodja, sevé da vse oškropjeni in omočeni, občudovali redko krasno valovno igro.

Pravljica je iznašla zvezo v Veltavo visečega skalovja „Vražjega zidu“ z bližnjim cistercijskim samostanom Višebrodskim. Pravi se, da je vrag, jezen na neprijazne mu samostance, hotel prek Veltave navaliti skalovni jez, da bi voda iztopivša iz struge prelila celo dolino ter uničila z novo sezidanim samostanom vred vse pobožne patre Cistercijence. Stojéč na najvišji skali veselil se je vrag bezbožnega svojega dela, katero so pomagalec njegovi ravno dokončavali. Pa predno je bilo končano, odbila je ura polnoči in nezgotovljen jez se je sesul.

Brž ko prideš mimo popisanih strmcev ali vodopadov iz skalovnega lesja v dalje razširjeno dolino, zagledaš tik obrežja na pravi strani Višibrod, prav čeden trg, ki je lani veliko število malih českih mestic za eno pomnožil, in krasen znamenit samostan.

Cistercijski samostan prištevava se naj bogatejšim in si je svoja poslopja in posebno starodavno cerkev obilnimi sredstvi res umetno preprožil in zlasti v notranjem prelepo okinčal. Kakor

čilo ker „Volksfreund“ zopet vlado hvali in polemizira proti Slovanom in federalistom. Naj idejo!

Na Hrvatskem se magjaroni ne sramujejo najgrjih sredstev proti narodnjakom. Od načelnika hrvatske vlade Vakanovića pa do zadnjega magjarskega postopača vse podkupuje, terorizira, resnico preobrača, narodu zveste može zapira, vojake proti narodnjakom na pomoč kliče — a vse še neče pomagati! Narodna stranka je premočna in zato bode se začela zopet ista komedija ko z zadnjim zborom. Čitamo namreč zopet, da bodo volitve stoprv v juliju; zbor, ki bi se imel 15. junija zbrati, bode torej zopet odložen in odlagan brez konca kakor zadnji.

Zbor nemških poslancev na Češkem je zadnjo soboto volil v državni zbor, zaradi česa je prav za prav bil sklican in potem ga je predsednik Carlos Auersperg sklenil. Med onimi, ki so v državni zbor voljeni, nahajamo tudi imena 12 deklarantov; toliko so jih Nemci voliti namreč morali.

„Zmago“ ustavovercev na Češkem omenja tudi največji časopis na svetu, angleške „Times“ in jo osvetljuje tako, kakor zasluži. Imenovani list odreka vladni zmagi na Češkem vsako moralično pomembo in pravi, da je samo Chabusov denar vladi večino pri volitvah dobil.

Dr. Makanec objavlja v „Obzoru“ pismo na grofa Lonyaya, predsednika ogerskega ministertva, iz katerega posnemljemo sledeče: „V odgovoru na Miletičevo interpelacijo o lonjskem polju izjavila je vaša prevzvišenost v ogerskem zboru, da je vaša prevz. sodbene spise sama preučila in po dveh pravoslovnih strokovnjakih preučiti dala in da se po mnenju vaše prevz. in po mnenju strokovnjakov Miletičeva trditev, da je baron Rauch kot skriven deležnik podvzetnikov za izsušenje lonjskega polja svojo uradno oblast zlorabil v svoje koristi na škodo kraljevine Dalmacije, Hrvatske in Slavonije, ne more smatrati dokazano. Vaša prevzvišenost je s temi besedami na sum postavila temeljitost in pravičnost rzsodbe petrinjskega polkovnega sodišča in potrjujoči rzsodbi vojniškega prizivnega in vrhovnega sodišča; vaša prevzvišenost je (kar je v ustavnih državah neslišano, da minister neopozivno pravomočno rzsodbo pregledu privatnih osob izročuje) dala neimenovanim in morebiti slabega glasu in nesposobnim pravoslovcem sodbene spise v pregled in je poskusila rehabilitirati Raucha, ki je s pravomočno sodniško rzsodbo osramočen. Zato stavim na vašo prevz. sledeča vprašanja: S kako pravico je vaša prevz. sodbene spise privatnim osobam v svrhu preučnja

mestice za se dvigujejo in šire se samostanske stavbe okrog visoke cerkve, ki izmed vseh majestetno se dvigujejo, v nebo moleča visokim zvonikom. Vse pa je okleneno z močnim zidom, kakor v znamenje, da si samostan sam zadostuje in zunanje pomoči ne treba.

V samostanu je razen drugih znamenitosti velika staroveljavnimi eksemplari oskrbljena biblioteka, okrajni urad, posebna lekarna, bolnišnica, pivovarnica, velik saden vrt i. t. d. — Glasovit samostan pa kaže, da je bila še slavniša in bogatejša ona rodovina, katere velitelj ga je ustanovil ter tako bogato obdaril, da je mogel sedanjo veljavo doseči. — Vok Rožemberški, ustanovitelj samoštana, bil je rodič te rodovine, katere posestva razprostirala so se daleč po okolici, skoro po celem južnem Češkem, še dalje pa je segalo ime in slava posestnikov.

Dve uri nižje na Veltavi ležeče staro mestice Rožberk bilo je njih glavno selo.

Gospodje rodu Rožemberkov in več stranskih izrodov, vsi so imeli petlistno rožo v grbu, ter so slavili od pradeda Vitka, ki je bil nekdanj stolnik češkega kralja — zato so se vsi imenovali Vitkovci. — Ustanovljenje samoštana spada v leto 1259. Pravi se, da je bila tam samo mala kapelica sredi lesa, h kateri se je pogosto potovalo

priobčila? Prevzeme li vaša prevzv. poroštvo, da se izmed onih iz uradne pismohrane vzetih sodbenih pisem nobeno ne izgubi? Kdo so oni pravoznanci, katere vaša prevzv. kot celebritete oznanjuje? Neodgovor na moja vprašanja bodem smatral za dokaz, da vaša prevzv. svojega odgovora na Militičevo interpelacijo ne more opravičiti. Radovedni smo, kaj bode Lonyay in ali bode sploh kaj storil vsled tega pisma.

Na Francoskem so sedaj na površji političnih razprav knjige poveljnikov v zadnji vojski, v katerih vsak general po svoje razlaga pobitje Francozov.

Na Španjskem so razširja punt proti sedanemu kralju Amadeu in njegovi vladi v prid Dona Carlosa Bourbonškega. Piše se, da je Don Carlos (kakor znano vnuk onega Dona Carlosa, ki je bil brat in nasprotnik po izgnanji Napoleona 1. 1812. na španjolski tron došlega Ferdinanda VII.) že ne španjski zemlji in da je bil v mestu Vera slovesno sprejet. Govori se že tudi o resnih bojih med Karlisti in vladno vojsko.

Razne stvari.

* (Občna slovenska banka). Minolo nedeljo popoldne sešlo se je v Ljubljani na povabilo gospodov: dr. Jan. Bleiweis, Gorup, V. Krisper, Vilhar in Grasselli nad 30 slovenskih rodoljubov iz raznih krajev posebno tudi iz Štajerskega in Goriškega, ki so se posvetovali o napravi denarne banke. Po vsestranski razpravi določili so glavna načela društvenim pravilom in izvolili osnovalni odbor, ki ima pravila v tem smislu izdelati in jih vladi predložiti v potrjenje. — Delnic za novo banko podpisalo se je pri tem shodu že 318 po 200 fl.

* (Politično društvo „Soča“.) V seji 18. aprila t. l. se je ustanovil novi odbor polit. društva Soče. Za podpredsednika sta izvoljena gg. Matija Doljak in Marko Vales; tajnika sta ostala gg. Viktor Dolencec in Ernest Klavžar, prvemu izmed njiju se je izročilo tudi denarstvo. Pri tej priliki se je sklenilo, da se imajo za naprej priobčevati tudi odborovi sklepi razen tacih, o katerih bi v odboru obveljalo, da niso za javnost. Sprejel se je tudi predlog, da se ima po „Soči“ objaviti imenik vseh društvenikov, da se ima pa gosp. lastnik lista odškodovati za dotične gotove stroške. Gledé peticije, da se namesti v Gorici vsaj eden, slovenskega jezika zmožen notar je odbor sklenil, da jo ima gosp. dr. Lavrič sestaviti in odboru v potrjenje predložiti. Zastran tabora, po sklepu občnega zбора, se je potrdil

od daljnih krajev. Vok Rožmberški je bil tudi obljubil, vsako leto vsaj enkrat obiskati ono kapelico. Prišedši enkrat, bil je ravno na brodu, ko je Veltava od velikega deževja strašnim valovjem bila tako napolnena, da mu je brod pod nogami odtrgala ter ga sred valovja vrgla, da mu je bila smrt gotova. V tem strašnem trenutku obljubil je, ako bo rešen, sezidati samostan na mestu one kapelice. Z božjo pomočjo rešen, izpolnil je svojo obljubo ter ustanovil samostan z imenom Višibrod — podarivši mu vse posestvo onkraj Vltave.

Kaki dve uri višje nad Višimbrodom stojite dve drugi cerkvi: prva na levem, druga na pravem obrežji, katerih sezidanje se tudi pripisuje Rožmberkom.

Bila sta dva sovražna si brata Prokop in Ulrich. Ne govorivša besedice med sebo, bila sta se nekega dne drug od druge strani podala na lov, ker zveri tam nij manjkalo. V ogromnem lesu pa sta se bila tako daleč zašla, da več domu nijsta našla. Blodeča po goščavi prideta nazadnje vsak od svoje strani do Veltave, kjer sta se zopet zavedela. Vesela skupnega rešenja sprijaznita se ter obljubita vsak na svojem rešilnem obrežji postaviti cerkvo ter jo posvetiti vsak svojemu godovnjaku. Še stojite cerkvi ravno si nasproti spominjate na prijazno združenje sovražnih bratov.

(Dalje prih.)

predlog, da naj gg. odborniki pozvedo doma in premislijo, kake točke naj bi se odločile za taborski program. — V seji 29. aprila so bili prav živahni razgovori zastran tabora. Toda na vse zadnje je obveljalo mnenje, da nas je za zdaj priroda prehitela, ker so že povsod travniki obrasteni, ker je ljudstvo navezano na raznovrstna pomladanska dela in zdaj posebno na svilorejo, — da se ima tedaj tabor odložiti do primernejšega časa.

* (Mariborski škof) dr. Stepischnegg, se je udal udu nemško-liberalnega ministerstva, gladkemu in sladkemu g. Stremayru, ter bil te dni z Dunaja telegrafiral v Maribor, naj se spiše okrožnica pozivljajoča „nižje duhovstvo“, naj prosi za podporo, katero je državni zbor za duhovensko ustavovernost dovolil.

* (Slovani in Francozi.) Francoska Gambettova: „Republique française“ prinaša ta-le telegram iz Prage: „Mi, slovanski študentje na vseučilišči praškem protestujemo slavno proti temu, kdor pravi, da je naša univerza zastopana v Strassburgu. Rektor naše univerze Höfler zastopa samo jako majheno manjšino nemško. Sreč slovenskega ljudstva na Českem bje povsod in zmerom za Francosko!“ — Parizke novine „La Patrie“ prinašajo občiren članek o avstrijskih odnošajih. Razkazujejo, kako se Slovanstvo v Cislajtanciji od strani zdaj nepravilno vladajoče nemške klike zatira; kako nemški centralisti v Avstriji, simpatizujoči z Bismarkom, med vsemi avstrijskimi Slovani hote zadovoljiti samo Poljakom. Ta list meni, da to nemore dolgo trajati, kakor tudi ne prusko prijateljstvo z Rusijo.

* („Nemško društvo“ v Celji.) katerega predsednik je Čeh prof. Marek (ki je leta 1864. v tretjem razredu celjske gimnazije delal slovansko propagando in mnogokrat učencem rekel: „Kakor jaz Čeh ostati hočem, tako ostanite vi Slovenci!“) — čuti potrebnost včasih svetu oznaniti, da živi. Zarad tega je nedavno poslalo en telegram v Lince in slavilo cesarja Jožefa II. rekoč, da je imel vse potrebne (erforderlich) lastnosti vladarja. Imel je pač Jožef II. toliko potrebnih lastnosti vladarja ko učitelj zgodovine Marek, ki je enkrat s tem dokazoval, da so v starodavnosti Nemci na sedanjem Slovenskem stanovali, da je rekel, da še dendenes Kočevarji na Kranjskem stanujejo kot ostanek starih germanskomodrookih in plavolasih prebivalcev te dežele. Toda o celjskih „Nemcih“ velja: „Inter vacas!“

* (Nemškutarska garda) v Ljubljani, imenovana „feuerwehr“, je imela — kakor se nam iz Ljubljane piše, v četrtek zvečer svoj letni občni zbor, pri katerem si je izvolila nove voditelje v vseh oddelkih svojega „delovanja“. Ne bodemo tajili, da bi bila požarna straža ljubljanskemu mestu jako potrebna, toda morala bi biti za ta namen dobro organizirana in zadostno izurjena, česar je pa pri tej zastoj iskati. Ustanovljena edino iz tega namena, da bi politične razpore delala, izpolnovala je do sedaj svojo nalogo jako „izvrstno“, kajti njeni členi so glede arogantnosti res imenjaki.“

* (Bólnica v Brežicah.) Uradni list prinaša potrjenje one štajerske deželne postave, ki se tiče ustanovljenja občne bolnišnice v Brežicah.

* (Laž!) „Triester Ztg.“ ima iz Dunaja ta-le dopis: „Zdaj je več slovanskih voditeljev iz Ljubljane tu, kateri pri vladi govore za zidanje loške zeleznice. Približevanje teh gospodov nij brez pomena in je dalo že različnim glasovom povod. Med drugim se pravi tudi, da so gospodje Slovenci v svojih pogovorih dali razumeti, da bi bili pripravljene pota dalmatinskih poslancev nastopiti.“ Tako „Triester Ztg.“ Pred nekoliko dnevi smo pa po dunajskih listih enako brali, da so slovenski poslanci mehkeji proti vladi postali!!!

* (Razstava slikarskih umotvorov) se je odprla te dni v Ljubljani. Med razstavljenimi deli so tudi štiri slike nadpolnega našega rojaka Franketa, ki zdaj v Benetkah biva, in sicer tri

štacije „križevga pota“ za Cerkljansko cerkev, četrta pa „študija“, doprsna ženska podoba (na prodaj za 120 fr.) Ker ta teden marsikdo utegne v Ljubljano priti zaradi sejma, obračamo pozornost naših čitateljev na to razstavo, o kateri bomo pozneje morda še kaj več spregovorili.

* (Odlikovanje.) Dekan in nadžupnik v Laškem trgu gospod A. Žuža, znan kot eden najiskrenejših in najbolj požrtvovalnih rodoljubov med štajerskimi Slovenci, je imenovan za častnega korarja lavantinske škofije. Ista čast je bila podeljena dekanu v Vidmu gospodu Rejcu.

* (Iz Celovca) se nam piše, da je slovenska knjiga za vojake „Poljna služba“, katero smo v zadnjem listu priporočali, — jedva da je na svetlo prišla — že vsa razprodana in da se drug natis že pripravlja. „Častniki in fantje so segli po njej, da je veselje“, piše se nam. Mi to prikazen, da se širi veljava našega jezika tudi v vojsko, veseli pozdravljamo. Da se je mogla ta slovenska knjiga tako brž prodati, to kaže, da je bila potrebna.

* (Več duhovnov) piše v „Soči“. Zaupnica koncemeseca marta 1872. na Tominskem črnemu Črnetu v talazbo skovana se tudi tominskim gorskim duhovnom v darilo razposilja. Da bi izdelovalci te slavne (!!) zaupnice ne mislili, da smo narodno stranko zapustili in z njimi vred za izdajalec naroda in narodnih pravič simpatujemo; si v dolžnost štejejo očitno vsemu svetu naznanje dati, da tominsko zaupnico močno obžalujemo, nezaupnico vrlih Krašcev pa popolnoma odobrujemo.

* (Skrejšovsky in Oliva) razglašata v „Politiki“, da nijsta v Zagrebu pri nobenem zboru bila, da nij „životenska banka“ nikomur na Hrvatskem kaj posodila, da je sploh vse, kar zadnjič od nas v bistvu objavljene Vakanovičeve promemorije o Skrejšovskem in Olivi in „životenski banki“ govore, obrekovanje in nesramna laž. —

* (V mariborski čitalnici) so bili naredili v nedeljo veselico kupčijski pomočniki, ki so udje. Sobana je bila pri tomboli in pri plesu polna — ali — kakor navadno: slovensko vse to nij bilo.

* („Ve le izdaja“) je v pismih in obravnava praških sodnij zopet v etetu. Že je nekoliko veleizdajcev obtoženih, nekoliko že obsojenih in 4. t. m. so urednika in sodelavca rusko-češkega lista „Slavjanskij Mir (Svet)“ zarad veleizdaje zaprli.

* („Wanderer“) nam je včeraj zopet došel. Na čelu prinaša ta list, ki je doživel že 63 letnikov, odlok dunajskega policijskega vodje, ki dovoljuje izdajanje „Wandererja“ v prejšnjem smislu.

* (Tiskovna sloboda pod „ministerstvom juristov“.) Praška deželna sodnija je sklenila pošiljati v tiskarnice čeških listov komisije, ki bodo imele stavljenje nadzorovati in zasledovati po rokopisu spisovatelje člankov. Nek dunajsk list vsled te najnovejše svobodnjaške naredbe svetuje, naj rajše policija k vsakemu sodelavcu čeških listov dva beriča postavi, katerih eden bo de članek narekoval, drugi pa pisatelju roko vodil.

* (Hansu Kudlichu,) znanemu „borilecu za osvobodjenje kmetov“ od tlake in desetine leta 1848., je podelil zastop mesta Dunaja, kjer ravno sedaj Kudlich biva, častno meščanstvo. Ta sklep dunajskega mestnega svetovalstva je vlada sistirala rekoč, da se častno meščanstvo samo avstrijskim državljanom podeliti sme, da pa nij gotovo, ali je Kudlich avstrijski državljan. (Kudlich je bil leta 1848 in contumaciam v Avstriji k smrti obsojen, pa je kazni ubežal in pozneje državljanstvo zedinjenih držav severne Amerike dobil.) Nemški listi so vsi s tem vladnim činom momentauno nezadovoljni ali ustavoverci bodo ministerstvu tudi to, kakor že marsikaj, odpustili, da vlada le Slovane zatira in Avstrijo za Bismarcka pripravlja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	64	gld.	75	kr.
1860 drž. posojilo	103		30	
Akcije narodne banke	8		38	
London	—		—	
Enotni drž. dolg v srebru	69		10	
Kreditne akcije	335		75	
Srebro	110		70	
C. k. cekini	5		38	

Loterijske številke.

Gradec, 4. maja. 87, 17, 65, 32, 23.
Dunaj, 4. maja. 67, 90, 2, 57, 21.

Izurjena kuharica

išče v privatni hiši na Štajerskem službo, ktero lahko po binokostih nastopi. Natančneje v administraciji „Slov. Narod-a.“ (88—1)

Po spričevalu gospoda profesorja Oppolzerja, rektor magnif. in profesor na c. k. kliniki na Dunaji je

anatherinova ustna voda

od dr. J. G. Popp-a, c. k. dvornega zdravnika za zobe, na Dunaji, mesto, Bognergasse Nro. 2, eden najboljših pomočkov za

ohranjenje zob

in se od njega, kakor od mnogoštevilnih drugih zdravnikov, za

zobne in ustne bolezni

gostokrat naroča.

Cena goldinarjev 1.40 a. v. steklenica.

Dr. J. G. Popp-a

vegetabilichen prah za zobe.

Ta očisti zobe tako, da se po vsakodnevni rabi ne samo navadno tako sitni zobni kamen odpravi, temveč tudi glazura zob vedno bolj bela in nežna postaja.

Cena za škatljo 63 kr. a. v.

Zaloge:

v Mariboru v Bankalarjevi lekarnici, pri g. A. W. Königa, lek. Marija pomočnica, pri g. F. Kolletnigu in v Tauchmann-ovi bukvarnici; v Celji pri Crisperju in v Baumbachovi lekarni; v nemškem Landsbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lek.; v Konjicah pri C. Fischerju, lek.; Leibnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptujju lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brežcah J. Schniderschitsch; Rogatec lek. Krisper; v Kislivodi v lekarni; Stainz V. Timonschek, lek.; Sl. Bistrici J. Dienes, lek.; Slov. Gradcu J. Kaligarič; Podčetrtek Vasulik lek. Varaždinu A. Halter, lek. Deperis lekar v Ipavi. (5—3)

Hotel Evropa.

5. maja 1872 odtvori se v Ljubljani nova Tavčarjeva gostilnica

„Hotel Evropa“

z lepo

kavarno in restavracijo,

bogato opravljenimi sobami za popotne, prostornim dvoriščem, hlevom za konje in shrambo za vozove, in da bo od tod prihajal k vsakemu vlakom lep omnibus za 12 oseb. (85—3)

Pri g. **R. Milicu v Ljubljani** dobiva se nova slov. šolska knjižica

„Geometrija ali merstvo.“

za slovenske ljudske šole. Spisal

(82—3) **Janez Lapajne,**

nadučitelj v Ljutomeru.

Ta šolska knjiga s 95 slikami je prav umevno pisana ter obsega na 84 straneh v mali osmerki vse važnejše oddelke geometrije, na kratko razložene. V dodatku ima dva praktična spisa o „metrični meri“ in „risanjih“.

Priporočuje se ta knjižica vsem slovenskim učiteljem in učencem ljudskih in tudi nižih srednjih šol. — Velja trdno vezana 30 kr.

Oznanilo.

Na deželni realni spodnji gimnaziji v Ptujju se imajo z začetkom šolskega leta 1872/3

- a) dve učiteljski službi za klasično filologijo, in
- b) ena učiteljska služba za naravoslovje — vse tri učiteljske službe z nemškim učnim jezikom namestiti.

Prosilci za eno imenovanih učiteljskih služeb, s katerimi je užitek letne plače v znesku 800 gld. a. v. in pravica na petkratne, k pokojnini vračunati se imajoče doklade vsakokratnih 200 gld. a. v. po na kateri domačezemski javni srednji šoli v lastnosti rednega učitelja dovršenem pet- in oziroma deset-, petnajst-, dvajset- in petindvajsetletnem službovanji (kvinkvenalne doklade) združena, naj svoje s potrebnimi, starost, dovršene študije, doseženje postavne zmožnosti za podučevanje v klasični filologiji, oziroma naravoslovju za celo gimnazijo in dosedanje porabljenost v učiteljstvu — dokazujočimi pomočki popolnem previde prošnje do najdalje 15. junija 1872 pri štajerskem deželnem odboru izroče.

Definitivno nameščenje se more stoprv po dovršenem triletnem službovanji zgoditi.

Zmožnost za učenje francoskega ali slovenskega jezika je zaželena.

Gradec, 20. aprila 1872.

Od štajerskega deželnega odbora.

Občni zbor banke „Slavije“.

Gospodarski odsek vzajemno-zavarovalne banke „Slavije“ je sklenil v seji dne 25. malega travna t. l., da se bo obhajal redni občni zbor poleg pravil ob svečanosti sv. Janeza

v vrtnih prostorih g. J. M. Šary-ja na Slovanskem vrhu.

V izpeljavo tega sklepa oznanjuje podpisano ravnateljstvo, da se bo ta letošnji zbor začel

dne 16. velikega travna ob 9. uri dopoldne.

Kdor iz p. t. članov se hoče udeležiti tega rednega občnega zbora, naj to oglasi poleg §. V splošnih pravil osem dni prej pri zastopu ali dva dni prej pri podpisanim ravnateljstvu, ker tudi prejme vstopno izkaznico, program občnega zbora, izpis iz računov in letno poročilo.

V Pragi, dne 26. malega travna 1872.

Glavno ravnateljstvo „Slavije“

(89—1)

vzajemno-zavarovalne banke v Pragi.

Avviso agli Italiani.

(84—3)

La Regia Legazione d'Italia in Vienna invita tutti i sudditi di S. M. il Re Vittorio Emanuele II., di qualsiasi sesso, età e condizione, di volersi presentare all' I. R. Autorità Politica del Distretto ove essi risiedono allo scopo d'iscrivere sulle schede del Censo ivi depositate i loro nomi, nonche tutte le altre indicazioni in esse prescritte. Si avverte inoltre che il censimento non ha scopo di leva o di fisco.

Kovane uradno preiskavane decimale vage četiriglate oblike:

Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15	cent.
Cena, gld.:	18	21	25	35	45	55	
Nositeljna moč:	20	25	30	40	50	cent.	
Cena, gld.:	70	80	90	100	110		

Balancirne vage:

Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30	cent.
Cena, gld.:	5	6	7.50	12	15	18	
Nositeljna moč:	40	50	60	70	80	cent.	
Cena, gld.:	20	22	25	27.50	30		

Vage za število z železnim obročjem in utegi (gevilhti):

Nositeljna moč:	15	20	25	30	40	50	cent.
Cena, gld.:	150	170	200	230	300	350	

Mosne vage:

Nositeljna moč:	50	60	70	80	100	cent.
Cena, gld.:	350	400	450	500	500	
Nositeljna moč:	120	150	200	300	cent.	
Cena, gld.:	600	650	750	900		

L. Bugaryi & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10. (11—97)

Dalje vse sorte druge vage in utegi. Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej.

Menjavnica
Kohlmarkt 4,
emitira

potegovalne liste

na pozneje zaznamovane vrste sreček in se smejo te sestave že za to k najbolj korisnim šteti, ker je vsakemu lastniku takega potegovalnega lista mogoče vse glavne in stranske dobitke samemu napraviti in razen tega obremenjen znesek

30 frankov v zlatu in 10 gld. v bankovcih

Vrsta A. (Na leto 16 vzdigatev.)

Mesečne rate a gld. 10 — Po plačanju zadnje rate dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke:

- 1 5perc. 1860letno drž. srečko za gld. 100. Glavni dobiček gld. 300.000 s predkupno preajo a. v. gld. 400.
- 1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov. Glavni dobiček 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.
- 1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev. Glavni dobiček 80.000 tolarjev brez vsake odstevne.
- 1 Inšbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobiček gld. 30.000.

Vrsta B. (Na leto 13 vzdigatev.)

Mesečne rate a gld. 6. — Po plačanju zadnje rate dobi vsak deležnik sledeče 3 srečke:

- 1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov. Glavni dobiček 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.
- 1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev. Glavni dobiček 80.000 tolarjev brez vsake odstevne.
- 1 Sachsen-Meiningensko srečko. Glavni dobiček 45.000, 15.000 juž-nemške velj.

Zunanja naročila listi se po vsaki vzdigatvi franco — gratis razpošiljajo. Vzdigatveni se promptno in tudi za povzetek store. — Vzdigatveni listi se po vsaki vzdigatvi franco — gratis razpošiljajo.